

Pohod italijanskih in nemških kolon v Egiptu ustavljen

Angleži okupirali Dessye, italijansko trdnjavo v Abesiniji. Grški premier izjavil, da se bo borba proti sovražniku nadaljevala. Anglija pošilja vojaške čete v Gibraltar in cono ob Sueskem prekopu. Bolgarija kontrolira Skoplje in okolico. Premier Filov se zahvali Hitlerju, ker je "osvobodil" Macedonijo in grško Tracijo

Kairo, Egipt, 29. apr.—Prvi angleški oklopni divizion so ustavili prodiranje italijanskih in nemških čet pri Solu. Egipt, pravi tu objavljeno poročilo. To dostavljajo Italijani in Nemci za Sallum šele zadnjo soboto, in so se v Egiptu v Berberu glasile, da je mesto že več v rokah oborožene sile osi.

Drugi komunikacije omenja padec Egipta, italijanske trdnjave v Abesiniji. Angleške čete so v Egiptu v trdnjavo po vročih bitkah Italijani pri prelazu Komichia.

Kreta, 29. apr.—Premier Tsouderos je sinoči izjavil, da Grčija nadaljevala borbo proti Italijanom in Nemcem s teletokom. "Usoda je določila, da otoka postane glavna območja točka," je dejal premier. Na Kreti in Angliji. Grško letstvo se bo borilo naprej za bodo in neodvisnost na strahovito Velike Britanije, dokler ne gaga.

London, 28. apr.—Na balkanjski frontah porazena Anglija zdaj vojaške čete in bojopremo v ograne cone Gibralta in Sueskega prekopa, zapadno se pripravljajo na odbijanje nemških letalskih napadov v Londonu in drugih mestih. Letalski minister poroča, da so letalske vrgele težkih bomb na Hamburg, največje nemško pristanišče mesto, ki so povzročile ogromno škodo.

Barba bombardiranja iz zraka bile tudi ladjedelnice v Brethavenu, Kielu in Wilhelmshavenu. Drugi roji angleških letal so istočasno metali bombe na Bremen, Emden in Cuxhaven, Havre, Francija, in Ijmuiden, Holandska. Na drugi strani Nemci uprizorili navale na London in Liverpool ter mesta vzhodnem angleškem obrežju.

Poslanec Vernon Bartlett, član parlamentarne stranke, je v svojem govoru v West Somersetu napovedal, da se bo Amerika kmalu umno udeležila vojne na strahovito Velike Britanije. "Tragedije je, da v Grčiji lahko prijemamo," je dejal. "V boj smo nepravilni in z vednostjo da se ne bomo mogli učinkovito upirati Hitlerjevi vojni maščobi. Kljub porazu, ki smo ga doživeli, ne moremo biti dvoma v našo zmago. Na naši strani je ogromna Amerika s 130.000.000 prebivalcev in najbolj razviti industriji na svetu. Te nas bodo v bodočnosti še v večjem obsegu zalagale z orožjem in drugim materialom."

Kairo, Egipt, 28. apr.—Dve močnejši koloni, kateri tvorijo Italijansko trdnjavo, sta prekoračili libijsko mejo in udri v Egipt južno od Salluma, mesta, ki so ga nemške čete zasedle. Prvi oddelki italijanske vojske, trdnjave, so se oddaljila okrog 50 milj od italijanske meje.

Angleški Komunisti pravi, da Italijanska vojska v Tobruku ni izpremenjena. To trdnjavo mesto v Egiptu je vedno v angleških rokah. Vojaška posadka je uspešno odbila vse naskoke nemških letal in v udrih in obdržala svoje pozicije. Drugo poročilo pravi, da se bitke med južnoitalijanskimi in italijanskimi

Senator Wheeler podžiga razkol

Roosevelt izžvižgan na čikaškem shodu

Chicago, 28. apr.—Senator Burton K. Wheeler, demokrat iz Montane in vodja opozicije proti vstopu Amerike v vojno, je na shodu v Čikaški areni namignil, da se armada in bojna mornarica ne bosta pokorili svojemu načelniku in vrhovnemu poveljniku. "Roosevelt lahko odredi, da bojne ladje spremljajo parnike, ki vozijo orožje v angleške luke, ako bosta armada in mornarica upogabili," je rekel senator.

Ljudje, ki so se udeležili shoda, so pričeli kričati in žvižgati, ko so bili omenjeni predsednik Roosevelt, Wendell L. Willkie, člani predsednikovega kabineta in angleški premier Winston Churchill. Med udeleženci je bilo več Nemcev.

"Izgleda, da vojni hujskači želijo potop kakega ameriškega parnika, da se pospeši vstop v vojno," je rekel senator. "Ako pravilno ocenjujem mnenje ljudstva, tedaj je gotovo, da ne bo vrglo krivdo na katero tujo državo, temveč obdolžilo predsednika odgovornosti."

Shod, na katerem je Wheeler govoril, je aranziral odbor America First. Poleg senatorja je govoril tudi dr. Charles Clayton Morrison, urednik magazina Christian Century, ki je obdolžil Roosevelta, da spretno zatira javni odpor proti zapletu v vojno in da je dosegel že velike uspehe. Ljudstvo ne more več svobodno izražati svoje opozicije proti vojni.

Wheeler je v svojem govoru branil tudi letalca Lindbergha pred napadi s strani Roosevelta in notranjega tajnika Ickesa. Dejal je, da sta se Roosevelt in Ickes pridružila grupi, ki blati slovitega letalca, čeprav je znano, da ni večjega Američana kot je Lindbergh.

Berlin, 28. apr.—Bogdan Filov, bolgarski premier, je poslal telegram Hitlerju, v katerem mu izreka globoko zahvalo svoje vlade, "ker je z oboroženo silo osvobodil Macedonijo in grško Tracijo." Premierju je odgovoril nemški zunanji minister Joachim von Ribbentrop. Ta pravi, "da je nemška vlada zelo zadovoljna, ker so bile odstranjene vse ovire na poti h končnemu cilju, ki je ustanovitev novega reda v južnovzhodni Evropi in uresničenje bolgarskih težnj ter pravice do življenja."

Anglija ne bo izdala civilizacije, pravi vodja židov

Syracuse, N. Y., 28. apr.—Dr. Maurice L. Perlzweig, vodja britske branže Svetovnega židovskega kongresa, je na zborovanju Zveze židovskih klubov izjavil, da Velika Britanija ne bo izdala civilizacije s sklenitvijo navideznega miru. "Angleško ljudstvo je prišlo do zaključka, da življenje brez svobode sploh ni življenje, zato se bo borilo naprej proti sovražniku," je dejal Perlzweig.

Angleški rudarji se vrnili na delo

London, 28. apr.—Dva tisoč rudarjev, ki so pred dvema tednoma zastavkali v premogovnikih v Durhamu, se je danes vrnilo na delo, ko je bil konflikt med njimi in delodajalci predložen v izravnavo posebnemu odboru. Stavka je nastala kot posledica kontroverze glede mezd.

NAPORI POSREDOVALNEGA ODBORA SE IZJALOVILI

Nobenega izgleda glede obnove obrata v premogovnikih

KONGRESNA AKCIJA SE OBETA

Washington, D. C., 28. apr.—Uradniki federalnega posredovalnega odbora so sinoči izjavili, da niso dosegli ničesar v napori, da se konflikt med rudarsko unijo UMWA in operatorji iz južnih držav izravna. Iz tega razloga ne bodo storili nobenega koraka več glede končanja stavke na polju mehkega premoga, ki traja že 27 dni, odkar je potekla veljavnost pogodbe med unijo in kompanijami. W. H. Davis, načelnik posredovalnega odbora, je dejal, da ne vidi nobenega znamenja glede skorajšnje likvidacije konflikta.

Obrambne industrije so prizadele zaradi stavke, v kateri je zavojevanih okrog 450.000 rudarjev. Nekatere jeklarne, tekstilne in v municijske kompanije so že obvestile federalne avtoritete, da bodo morale ustaviti obrat zaradi pomanjkanja premoga. Zalogo so skoraj izčrpale. Posredovalni odbor je posegel v konflikt med unijo in operatorji zadnji teden, ko so magnetizirali v jugu in unija zavrnili Rooseveltov apel glede obnove obrata. "Delo na polju mehkega premoga mora biti obnovljeno," se je glasil apel. "To zahtevajo javni interesi, ki so prvi in glavni."

Rudarska unija zahteva zvišanje dnevnih mezd na \$7 na severu in jugu. Stara pogodba je določala dnevno mezdo \$6 na severu in \$5.60 na jugu. Operatorji iz južnih držav so ponudili \$6.22 na dan, kar pa je unija odklonila. Ti vztrajajo pri svojem stališču, da mora mezdna razlika ostati še nadalje v veljavi.

Aktivnosti federalnega posredovalnega odbora so predmet kritike v kongresu. Možnost je, da bo kongres uveljavil zakon glede omejitve stavk v obrambnih industrijah, čeprav se je Roosevelt izrekel proti.

Posredovalni odbor nima oblasti glede enforsiranja svojih odločkov. On lahko le priporoča metode izravnave konfliktov med delavci in delodajalci, kadar mu je poverjena intervencija.

Domače vesti

Is Clevelanda
Cleveland.—Dne 25. aprila je v bolnišnici umrla Jennie Novak, roj. Mohorčič, stara 42 let in doma iz Hrušova pri Postojni. V Ameriki je bila 20 let in tu zapuščala moža, sina, hčer in brata.

Nov grob v Penni
White Valley, Pa.—Dne 26. t. m. je tukaj naglo umrla Julija Rupnik, stara 61 let in rojena v Soteski pri Toplicah na Dolenjskem. Zapustila je moža, tri sinove in tri hčere.

Is Barbertona, O.
Barberton, O.—Pred dnevi je tu umrl Frank Virant, doma iz Ljubljane. Zapuščala je tri odrasle otroke, tri vnuke in sestro.

Slovenka umrla v Londonu
Cleveland.—John Usaj je prejel žalostno vest, da je 28. marca t. l. v Londonu na Angleskem umrla njegova sestra Theodora Usaj-Hendry. Stara je bila 36 let in rojena v Gorici na Primorskem, kjer zapuščala starše. V Londonu zapuščala moža, ki je v angleški armadi in sina, v Ameriki pa dva brata.

Čikaške vesti
Chicago.—Poroke: Frank Koblica in Dolores Broz (23-19) ter Frank Pečnik in Adele Jadač (23-21).—Ločitve: Mary Kos toži Hermana Kosa za ločitev; Paul Kekić je iztožil ločitev od Doroteje Kekić.

Bivši predsednik Calles se vrne v Mehiko

Mexico City, 28. apr.—Sorodniki bivšega predsednika Plutarca Elias Callesa so napovedali, da se bo prihodnji mesec vrnil v Mehiko iz izgnanstva v Združenih državah. Nekateri člani so se mu že pridružili v San Diego, Cal., kjer Calles biva od l. 1936, odkar ga je takratni mehiški predsednik Lazaro Cardenas izgnal iz dežele.

General Gort dospel v Gibraltar

Algeciras, Španija, 28. apr.—General Gort, bivši načelnik vrhovnega armadnega štaba in poveljnik angleške ekspedicijske armade v Franciji pred kapitulacijo francoske oborožene sile, je dospel sinoči z letalom v Gibraltar, angleško trdnjavo. On je bil imenovan za guvernerja in vrhovnega poveljnika te trdnjave.

Turčija se boji nemškega sunka

Sovjetska vlada motri razvoj situacije

Istanbul, Turčija, 28. apr.—Prvi po več mesecih turški tisk piše odprto o nevarnosti, ki preti Turčiji s strani Nemčije. Nevarnost se je pokazala po nacijski okupaciji grških otokov, ki dominirajo strateško in življenjsko važno Dardanelsko ožino.

List Idham, ki večkrat izraža mnenje vladnih krogov, piše, "da vidi razliko med nemškimi zahtevami Turčiji in akcijami. Nacija so okupirali štiri otoke, s katerih lahko ogrožajo varnost Dardanelske ožine."

List Vatan piše, "da bo turška vlada smatrala vsako nemško zahtevo za vojno napoved. Taki zahtevi bi sledile druge, katerim bi se bo morala Turčija upreti. Kompromisi so nemogoči, temveč le odpor."

Predsednik Ismet Inonu se nahaja v Smirni, kjer ogleduje konstrukcije utrdb. Ta pokrajina leži v bližini Egejskega morja in otokov, katere so Hitlerjeve čete okupirale.

Moskva, 28. apr.—Rdeča zvezda, glasilo sovjetske armade, je objavila poročilo o nemški okupaciji grških otokov ob vходу v Dardanelsko ožino. V tej vidi začetek novih nemških operacij na Egejskem morju. Dalje omenja, da soveti pazno opazujejo razvoj situacije, ne pove pa, kakšno stališče je vlada zavzela glede nemške okupacije grških otokov.

Konsomolska Pravda, glasilo komunistične mladine, je objavila poročilo, da je sovjetska patrolna ladja zasledila tri parnike, ki se je pojavil v ruskih vodah brez dovoljenja. Poročilo ne omenja identitete zaseženega parnika.

Porast produkcije bojne opreme

Gradnja novih tovarnov v načrtu

Washington, D. C., 28. apr.—Člani federalne obrambne komisije slutijo, da bo sedanja vojna trajala nadaljnji dve leti in vsled tega so se odločili za povečanje produkcije bojne opreme do stopnje, ki mora prekašati produktivno kapaciteto vseh potencialnih sovražnikov. Amerika mora postati v resnici arzenal demokracij.

Načrti glede konstrukcije novih tovarnov, v katerih bodo producirali bombnike, topove, strelivo in drugi bojni material, so bili že sestavljeni. Gotovo je, da bo kongres pozvan, naj dovoli nadaljnje milijarde dolarjev za financiranje oboroževanja. Vsata \$1.500.000.000 je bila že dovoljena za gradnjo novih tovarnov. Poučeni krogi sodijo, da bo industrijska produkcija v bližnji bodočnosti vključevala najmanj petnajst odstotkov bojne opreme in municije. S sodelovanjem avtne industrije se obeta produkcija 3600 težkih bombnikov letno. Storitveni so bili tudi koraki glede povečanja produkcije tankov in oklopnih avtomobilov.

Vojni department poveča newyorško bazo

Washington, D. C., 28. apr.—Vojni department je naznanil gradnjo novih projektov v newyorški pomorski bazi, da se pospeši ukrepanje vojakov na parnike. Ko bo gradnja končana, bodo transporti lahko odpeljali iz luke 30.000 vojakov na teden. Program predvideva konstrukcijo 70 novih poslopij pri Fort Hamiltonu in raztegnitev Fort Slocuma. Vojaki bodo odhajali iz newyorške luke na angleške

STAVKA V TOVARNAH GENERAL MOTORS ODLOŽENA

Federalni odbor odredil zaslišanje

STROJNIKI SE VRNILI NA DELO

Washington, D. C., 28. apr.—Zahteva federalnega posredovalnega odbora, da produkcija v tovarnah korporacije General Motors ne sme biti ustavljena v teku pogajanj med korporacijo in avtno unijo CIO, je rezultirala v zagotovitvi unije, da bo oklic stavke odložen za gotov čas. Zagotovilo je vključeno v naznani Walterja P. Reutherja, direktorja departmeta krajevnih avtornih unij, v katerih so organizirani delavci, upošleni v tovarnah te korporacije. Reuther je dejal, da so bili uradniki teh unij instruirani, naj odlože stavkovno akcijo.

Posredovalni odbor je odredil zaslišanje glede spora med unijo in korporacijo, ki se prične prihodnji petek. Če pride do sporazuma, tedaj bo ta retroaktivno. C. E. Wilson, predsednik korporacije, je dejal, da odobrava intervencijo federalnega odbora in da bodo predstavniki korporacije nastopili pri zaslišanju, dočim se bodo pogajanja z unijo nadaljevala. Korporacija General Motors ima za \$700.000.000 vladnih naročil in v njenih tovarnah v Detroitu in drugih mestih je upošlenih okrog 160.000 delavcev.

Senator Norris, progresivec iz Nebraske, je priporočal sprejetje zakonodaje, ki naj bi dala predsedniku Rooseveltu oblast prevzeta premogovne in drugih industrij, ki so prizadete zaradi stavk. Taka zakonodaja je potrebna za uspešno izvajanje programa narodne obrambe.

San Francisco, Cal., 28. apr.—Stavka v tovarnah za stroje, katero so oklicale unije ADF, je bila končana. Člani sveta teh unij so naznanili dosego sporazuma z delodajalci in da se bodo vsi stavkarji danes vrnili na delo.

Sporazum je bil dosežen na konferenci, katere je trajala dvanaest ur. Ta med drugim določa zvišanje plače za petnajst centov na uro in izboljšanje delovnih pogojev. Strojniki bodo prejeli \$1.15 na uro in dvojno plačo za čezurno delo.

Zasega nadaljnjih parnikov odrejena

Ameriške republike odobrile akcijo

Washington, D. C., 28. apr.—Ameriške republike so se odločile za zasego nadaljnjih 160 tujih parnikov, ki se nahajajo v ameriških lukah. Medameriški ekonomski in svetovni odbor, v katerem so reprezentirane vse republike, je na svoji seji sprejel resolucijo, ki priznava pravico zasege tujih parnikov. Člani tega odbora zborujejo v Washingtonu že več dni.

Resolucija omenja med drugim, da bodo zaseženi parniki služili ameriškim republikam. Združene države so že pred več tedni zasegle 69 nemških italijanskih in danskih parnikov. Slično akcijo so potem odredile Mehika in druge države.

otoke in poseščine, kjer Amerika gradi letalske in pomorske baze, Havajsko otočje in v cono Panamskega prekopa. Transportni parnik Leonard Wood je večeraj odrinil z vojaškimi četami v Novofundlandijo.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LITVINA SLOVENSKE NARODNE

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narobina za Zdržene države (Ivan Chicago) in Kanada \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Ceno \$7.50 za leto, \$3.75 za pol leta; za izmenjavo \$3.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Ceno \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nematovanih članov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (romani, povesti, drame, pesni, itd.) se vrnejo pošljatelju le v slučaju, če je priložil poštnino.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vro, kar ima stik s Halem

PROSVETA

2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v obljabi na primer (April 30, 1941), poleg valga izena za shodno pomeni, da vam je v tem datumu poštna na roko. Prosimo za pravilnost, da se vam list ne usteri.

158

Glasovi iz nasebin

Is koloradskih hribov

Crested Butte, Colo. — V Prosveti

z dne 10. aprila je izšel moj

dopis in se uredniku lepo zahva-

lim za ureditev. Vidim, da so

nekateri proti njemu, jaz pa prav-

im, Molek, le naprej! Če bi vsi

tako delali in pomagali Ameri-

ki in Angliji, bi Hitler in Mus-

solini tako ne delala danes. Jaz

vidim in slišim, kako so neka-

teri za Hitlerja, drugi za Mus-

solinjo, tretji za Stalina. Zato

je tudi Jugoslavija šla k vragu.

Mislim, da se bo krepko dr-

žala in postavila v bran naci-

skim hordam, ampak jo je Hit-

ler spravljal v svojo turbo tako

rekoč v 24 urah. Zda jo tako

naredil še z Grčijo, potem s Tur-

čijo in se postavil v Evropi za

boga.

Vprašam vas, kje je Rusija, ta

največja in najmočnejša država

na svetu? Zakaj ni priskočila

na pomoč Jugoslaviji, ko ji je

vendar dal ali dva dni prej ob-

ljubila pomoč? Vidite, dragi mo-

ji, sama politika. Povem vam,

da Rusija ni vredna piškavega

boba. Ona je sama v strahu, po-

sebeno pa Stalin. Če bi šla v voj-

no, bi prej ali slej nastala revo-

lucija in Stalin bi šel po gobe.

On je že dosti ljudi postavil ob

steno in zdaj je tiho. Zato gre

tudi Evropa po gobe in se ne

more upirati krvoločnemu Hit-

lerju. Kje je naš Bog da ga ne

kaznuje, ker je že pobil toliko

ljudi? Kje je resnica in pravi-

ca?

Dragi moji, protestirajte pro-

ti Hitlerju, da ga vrag vzame.

Jaz mislim, da bo tudi njegova

ura prišla. Če kdo drži z njim,

naj pobere šila in kopita in naj

pusti Ameriko in gre tja. Bo vi-

del, kako bo tam. V Ameriki vsaj

še živimo kot ljudje.

Od 1. aprila imamo tukaj sla-

bo vreme. Sneg pada vsak dan

in izgleda, da ga še ne bo konec.

Paul Panian.

Pomožna akcija za Rdeči križ

Sheboygan, Wis. — Kakor se

pričakuje, da se bodo po vseh

naselbinah v Združenih drža-

vah Amerike organizirale sku-

pine ali odseki, ki bi delovali za

pomoč našemu, v stari domovi-

ni trpečemu narodu, ki je bil na-

paden ter po sili potegnen v

vojni vrtnice, tako se je tudi v

naši naselbini organiziral odbor

sheboyganskih Slovencev za delo

pri Amerikem rdečem križu.

Namen tega sestanka je bil, da

s sodelovanjem z ARK pomagamo

svoji novi domovini Ameri-

ki, ki v sedanji stiski potrebuje

naše pomoči, med tem pa tudi

koristimo naši stari domovini,

kateri je Ameriški rdeči križ na-

klonil še izdatno pomoč. Da po-

kažemo svojo hvaležnost za na-

klonjenost, izkazano od te člo-

vekoljubne organizacije naši sta-

ri domovini, smo organizirale

"odsek", ki bo skušal pritegniti

vse Slovence v naši naselbini k

sodelovanju.

Sklicateljica tega shoda in vo-

diteljica zborovanja je bila mrs.

Marie Prislend, gl. predsednica

Slov. ženske zveze. Zborovanje

se je vršilo dne 21. aprila v cer-

kveni dvorani. Zastopana so bila

slednja ženska društva, ki jih

navajam po starosti: Materinsko

društvo, Kraljica Majnika št. 157

KSKJ, Ameriška Slovenka št.

10 SPZS, podružnica št. 1 SZZ,

Dekliško društvo in Slov. amer-

zdrženje.

Na povabilo mrs. Prislend so

se udeležile tega zborovanja tu-

di sledeče zastopnice Rdečega

križa: Mrs. Stanley West, mrs.

C. Wagner in mrs. Bruno Hart-

mann, ki so nam dale pojasnila,

na kakšen način lahko pomaga-

mo ter delujemo za Ameriški

rdeči križ.

Izvoljen je bil odbor, v kate-

rem so vse predstavnice prej

omenjenih društev z mrs. Agnes

Gergisch kot načelnico odbora.

Johanna Mohar je bila izvolje-

na za korespondenčno tajnico in

miss Rose Slebir za zapisnika-

rico.

Delo, ki bo izvršeno za Rdeči

križ, bo pod nadzorstvom sled-

e: Načelnicami za šivanje mrs.

Marie Prislend in mrs. Julia

Zorman, načelnico za pletenje

mrs. Mary J. Repensek, načelnico

za obveze mrs. Mary Pale.

Na tem zborovanju se je tudi

osvojil sklep, da se povabi vsa

slovenska društva v naselbini,

da bi se Slovenci v Sheboyganu

skupno organizirali za direktno

pomoč naši stari domovini. Vsa-

ko društvo bi naj poslalo dva

zastopnika na sejo, ki bi se vršila

na 28. maja zvečer v cerkveni

dvorani.

Končno se je voditeljica shoda

zahvalila za udeležbo in obljub-

ljeno sodelovanje.

Za odsek sheboyganskih Slo-

venk ARK—

Johanna Mohar, tajnica.

O relifu in Trunku

Cleveland.—Tukaj je ob veli-

konočni Aleluji zopet nastala re-

liefna kriza. Kakor so naznanili

vsem relifnim "kasterjem", je

relifna blagajna zopet prazna,

siromak si naj pa delo poišče ali

pa pogine. Nič ne vprašajo ali

povedo, kje se delo dobi, oni ti

enostavno rečejo: poišči si ga.

Ampak na splošno vsi vemo, da

je tukaj nad 50,000 ljudi brez

dela, to je takih, ki bi radi delali,

ali dela ne morejo dobiti.

Vprašal bi koncilmane, zakaj

tem ljudem dela ne preskrbijo?

Zakaj oni pustijo, da mnogi de-

lajo 10-12 ur na dan, drugi pa

vsak dan hodijo od tovarne do

tovarne, a dela ni mogoče nikjer

dobiti. Seveda mestni očetje sa-

mi to vedo. Toda čemu potem

odobravajo take krukarije s tem

relifom? Ali so jim ljudje zato

postavili šole in jih študirali, da

jih bodo zdaj na stara leta na

gladovno smrt obsodili? Ali so

res tako zabiti, da ne razumejo

človeškega trpljenja? Ali so ta-

ko sebični, da nečejo drugemu

priznati pravice do življenja kot

samemu sebi? Čas je že, da bi

enkrat poskusili sami ta bera-

ški relif. In prav tako je čas, da

bi se srečali s človeško pometjo.

G. Trunk zopet rogovili po

Amerikanskem Slovencev po svo-

ji stari navadi. Mislim, da se bo

bo po dolgem blebetanju ven-

dar enkrat prebudil, a sem se

motil. On z vsrdnostjo piše,

da je "Louis Kocjan tudi našel

nekaj fajmoštrije," potem pa z

vso jezo citira tisto prigodo o

čevljarju in župniku, ki je bila

objavljena v Prosveti. Kakor da

bi bil jaz kriv, da se je tisto zgo-

dilo. Potem pa je zapisal, da je

na obeh straneh klavirno. Seve-

da je, po 1600 letih rimske dikta-

ture bi oba spadala na grmado, posebno pa čevljar kot tudi podpisani z urednikom vred, ker si upajo v javnosti kaj takega pričeti. Ampak dvomim, da ima gd. Trunk svoje vernike tako globoko pahnjene, da bi mu kateri že kaj takega ali pa še hujšega ne povedal v obraz. Toda če javnost tega ne ve, se še nekako prenese.

Dalje pravi, da je moj glavni namen župnike "ufliknit". To ni bil moj namen, ker so že dovolj "ufliknjeni" brez mene, in sicer s tisto 1600-letno rimsko diktaturo. To se bo ponavljalo, dokler se tudi duhovniki ne bodo otresli rimske diktature. Kakar pride od tega, potem bo tudi marsikateri duhovnik kaj bolj-šega učil svoje vernike kot jih danes.

Potem me primerja k nekakšni nepoznani živali. Koliko je on dognal na tisti živali, mi ni znano, ker ni ničesar dokazal. Mogoče bo še kakšnega novega hudiča iznašel, da bo mogoč bolj svoje vernike z njim strašiti kot jih s stari yragom.

Kar se pa bare tiče, mu svetujem, naj pogleda samo v svoje lastne cerkve in bo videl, da se nič ne razlikujejo od drugih bar. Vrhutega je pri cerkvah že tudi tako "gemblanje" nastalo, da so še celo clevelandski reaktorji v mestni zbornici objubili, da ga bodo ustavili. In kar se pijančevanja tiče, mu tudi lahko povem, da je v njegovem razredu več pijančevanja kakor pa v mojem. V mojem razredu so namreč vsakovrstne zapreke, da bi bili pogosto pijani, v njegovem razredu so pa lahko vsak dan. Ne bi omenjal pijače, če bi ne bil v to prisiljen, ker jaz smatram, da je pijača osebna zadeva posameznika, dokler se dostojno obnaša. Gd. Trunk bi priporočal, naj se pomiri in brez zamere.—Louis Kocjan, 5.

"Br. Garden ga lomi naprej"
Philadelphia, Pa. — Ker moj zadnji dopis še ni zagledal belega dne, čeprav je že precej časa, odkar sem ga poslal in mislim, da je gotovo skočil v koš, bom torej drugega napisal z namenom, da pomagam ustaviti to prikanje in spore v Prosveti. Imam sicer podlago za fino kritiko br. Gardna radi njegove čudne taktike, katero neprestano servira Prosveti, toda bom dostojen in bom samo povedal, kaj mislim o njegovih zadnjih člankih.

Torej naj začnem pri članku br. Gardna z dne 22. aprila. Ko sem ga prečital, sem mislil, da bi taki članki ne smeli priti v naše glasilo. Morali bi izostati, kar bi bilo povsem logično. Ta članek se da tolmačiti, da se na primer noben človek, noben narod in nobena država ne sme braniti, temveč mora enostavno sramotno kapitulirati pred svojim največjim sovražnikom, ki si na vse načine prizadeva, da enostavno uniči vse vrednote, principe, ideale in sploh vse, kar je njegovega ali njenega ter pahnje nedolžnega človeka ali ljudstvo v pravo suženjstvo.

Bistvo tega članka je da tudi tolmačiti, da bi Hitler imel že ves svet pod železno peto, ako bi se narodi ravnali po filozofiji br. Gardna. Nadalje se da tudi tolmačiti, da bi on nikdar ne pomagal napadenemu nedolžnemu človeku, marveč bi raje pomagal razbojniku volku.

Br. Garden prav dobro ve, da po podpisu pakta na Dunaju so se jugoslovanski narodi dvignili proti takšni sramotni kapitulaciji, kar je povsem naravno in

tudi opravičeno. In tako je prišla nova vlada, ki se je kolikor je pač mogla postavila v bran, da je s tem izbrisala grdi madež kapitulacije. Druga izhoda Jugoslovani niso imeli. Oni so se branili kakor se mora braniti vsak pošten in pravičen človek proti svojemu velikemu sovražniku.

Ako pa br. Garden misli, da se ne sme noben človek braniti, ako ga hoče napasti volk, svedobno mu, ali takšni stvari ne bi smeli nositi v javnost, ker to ni nič drugega kot otročarija. On nima nobene sile smešiti se v javnosti s takimi in podobnimi stvarmi, ki nimajo repa ne glave. Kaj pomaga br. Gardnu, če včasih napiše kakšen pomenljiv članek, v drugih ga pa tako grdo lomi, da bi moral biti človek popolnoma slep, da bi ne videl tega nazadnjaškega polemiziranja, ki izvira iz poloma ameriške socialistične stranke.

Kakšno čast dela ta neprestana zgaga dnevniku Prosveti? Odgovor je lahak! Br. Garden zagovarja anarhijo v listu, kakor je zapisal Ivan Jontez. Mar je Prosveta kriva, da se je razbila socialistična stranka? Ali so morda krivi naši čitatelji ali naši člani? Jednota ni kriva tega poloma. Krivi so voditelji socialne stranke, ki so, kakor sem poučen, sprejeli na zboru v Detroitu 1. 1934 komunistično resolucijo, ki je nazvala ameriško demokracijo kot "bogos demokracijo" in postavila stranki novo geslo, da lahko poskusi s pučem ali civilno vojno, kadar bodo nanesle prilike.

Tako je, br. Garden. Pa voditelj se je toliko spozabil, da so hoteli naprej s prelivanjem krvi in ne z razumom, kakor to zahtevajo moderni delavski principi. Jugoslovanska socialistična zveza je to hitro spoznala in je zato odstopila od ameriške socialistične stranke, kar je bilo popolnoma na mestu. Kdo bi pa prav za prav ostal pri taki stranki s takimi voditelji? V resnici ne bi vedel, kaj si: komunist, socialist, fašist ali nacija. Ne bi vedel, ali ima demokracije ali kapitalistične principe v glavi. Zato so dalekovidneži odstopili in stranka se je začela krhati. Slabo gospodarstvo.

Strinjam se z omili, da bi moral br. Garden zanesiti svoje politične namene v Proletarca, ki je glasilo politične skupine. Ali meni se zdi, da ga tam nečejo, pri Prosveti pa je bolj domač in nima take cenzure kot bi jo gotovo imel pri Proletarcu.

Ni dolgo, ko je br. Nace Zlemberger zapisal, da sta z br. Molkom velika prijatelja kar je tudi razumljivo. To se vidi tudi v tem, da ga br. Molek neprestano "apiza", kakor je pokojni Chamberlain neprestano "apizal" Hitlerja. In kaj je Chamberlain dosegel s tem? Nič drugega kot to, da je danes pol sveta v klavnicu.

Vse tako izgleda, da se bo ta zgaga vlekla v Prosveti do prihodnje konvencije in šele ta bo napravila Prosveto takšno kot je bila prej, dokler br. Garden še ni ropotal po njej s svojim petokolonskim bobnom. Urednika to pričkanje čisto lahko ustavi, vsak zase posamezno ali pa skupno. Kakor sta ga po mojem mnenju sama izzvala, tako ga lahko sama ustavi. In s tem bo Prosveta zopet slovela med našim narodom v Ameriki kakor je prej.

Kar se tiče političnih smernic Prosvete, je pa po mojem mnenju najbolje, da ostane po starem. Dobro pa bi bilo, da prihodnja konvencija pooblasti gl. odbor, da lahko ob važnih volitvah priporoča kandidate, ki se mu vidijo najboljši za ljudstvo, kot to priporoča br. Molek. "Z njegovimi pripombami glede političnih smernic se strinjam na vsej črti."

Končno izjavljam, da tega dopisa nisem napisal, da bi koga izzival, marveč sem samo povedal, kaj mislim, v pričakovanju, da bo enkrat tega pričkanja v Prosveti konec.

John Novak, 284.

Gardnova pripomba: Komen-

tar bo prišel o priliki.

Spomladna prireditve Slovencev

šole SND

Cleveland, O.—Slovenska šola S. N. doma na St. Clair Ave., s sodelovanjem zastopnikov društev v Prosvetnem klubu SND, priredi na materinski dan, v nedeljo, 11. maja, krasen program z dvema igrami v počast matic (Dolje na 3. strani.)

Zakaj slabo spimo?

Hočeš, nočeš, tretjino svojega življenja živimo v postelji. Srečni ljudje mirno in ko spijo, nesrečni—največkrat živijo nesposobni—zaman poskušajo, da bi zaspali. Zato del ljudi komaj čaka, da se odpočije in zaspi, drugi del, hvala Bogu manjši, pa z pričakuje noči in njene sopotnice nespe.

Že od pamtiveka je obstajala strašna mučenja, tortura, po kateri so mučili ljudi s tem, da smeli spati. Z obsojencem so zelo lepo razložili, da niso pustili. Že po dvajsetih urah jih je moral tudi najmočnejši organizem leči in človek je umrl od popolne izčrpanosti. Tudi danes izprašujejo v Ameriki zločince isti način. Zgodi se pa tudi, da kakšen izvrše samomor, samo da bi se rešile te muke.

Že zaradi lepote, zdravia in samega življenja se moramo sprijazniti s tem, da tretjino življenja preživimo. Storit moramo pa vse, da je počitek sladek in koristen.

Večkrat slišimo, da je spanje pred polnoč koristnejše od spanja dolgo v jutro in od spanja po kosilu. Rastline in živali instinktivno diho spat z zahodom sonca in vstajajo z vzhodom. Toda moderna ženska vsemu spremeni noč v dan in dan v noč. Zato prenevarna, grda, slabe volje, nagubana in ne kmalu postara.

Ljudje največkrat greše s tem, da si izbere za spalnico najslabšo izmed sob. Storitbi rali pa ravno nasprotno. Najprej so drug počitek in zdravje. Šele potem vse druge skupne postelje niso priporočljive. Najbolje, če se kdo ponoči poti, kašlja ali čita v lji, drugi morda pa vse te nadloge mučenju prenašati. Velja naj, da imej vsak svojo posteljo, po možnosti tudi sobo.

Topla kopal zvečer pomirja živce in pospešuje spanec. Hladna prha je pa priporočljiva jutraj. Če je bila večerja izdatnejša, je boljše, da se sprehodimo, preden gremo. Živčni ljudje morajo spati brez spalnih in pidžam, da jih ne ovirajo med spanjem. gače je pa spalna srajca že iz higieničnih gov mnogo boljše od pidžame.

Branje v postelji zelo škoduje

Novice z starega kraja

Slovenije

JANKA SAKAZOVA

Janka Sakazova je bil izrazita osebnost v Bolgariji. Pa levi nje je bil poznan v narodnih političnih krogih. Deda-Blagojeva, Dragiša, D. Tucoviča, je bil najvidnejši socialist na dan. On je bil ustanovitelj, ki in ideolog bolgarske socialne stranke in eden izmed vodil mož demokratične opozicije v Bolgariji.

Kaj časa je bil pokojni Sakazov, kakor so bili nekateri drugi socialisti v državah, upravičeno ali ne, prevzel na sebe gotove odgovornosti tudi za druge, s katerimi je bil v koalicijski vladi. Vlado pa je vstopil pod pomembnimi prilikami, ki so tedaj v Bolgariji in na podoben način, a iz vlade je bil, čim sta on in stranka ušla, da sodelovanje v vladi ni v soglasnosti s koristmi delavskega razreda in bolgarskega naroda. Od tedaj pa do konca življenja je ostal Sakazov čelu demokratične opozicije v Bolgariji in to mu lahko pripisamo v veliko čast.

Sakazov, kakor tudi Deda-Blagojeva, s katerim je Sakazov zelo sodeloval v prvih letih, ni nastal razcep na "desno" in "levo", sta bila velika politična balkanska sporazuma, ki je pokojni Tucovič pred mnogimi pisal v "Borbi". Na vseh važnih konferencah, forumih, na katerih se je sodelovalo o zblizanju in zedinjenju balkanskih narodov, pred vojni, je bil navzoč tudi Janka Sakazov, ki se je iskreno vso silo zavzemal za spoštovanje balkanskih držav.

Janka Sakazov je gojil velike simpatije do srbskega naroda. Bil je v zelo ožjih prijateljskih odnosih z vsemi količkami predstavniki srbskega in hrvaškega in slovenskega gibanja, posebno s S. Lapčevićem, Tucovičem, D. Popovičem in Topalovičem, katerim se je čestokrat v z nji sodeloval v narodnih socialističnih forumih. Pa tudi z nami mlajšimi sklenil pristrano prijateljstvo ob priliki svojih poslednjih dni v naši državi. Poslednji dan je bil v Beogradu, ako se ne motim, l. 1937, ko je z menoj, v maturo časnikarjev, posetil bolnega Lapčevića. Njun prijateljski sestanek je bil ganljiv trenutek. "Čica" se je razveselila obiska. Ostala sta v razgovoru, obujala spomine na razne dogodke, ki so jih doživela. Naposled je pa le pristal.

Tako bi bilo vse prav in v redu, če bi ljudje ne imeli jezikov. Šušljali so tako dolgo o otroku in Antonu, da je prišlo tudi Ediju na uho. Edi je pa sedel in napisal Antonu pismo, v katerem ga je povabil na sestanek, češ, da se ima pogovoriti z njim o neki važni stvari. "Da vam ne bo kot uglednemu posestniku delalo sramote," je pisal Edi Antonu, "boste pomagali plačevati, ker ste bili tudi sami zraven."

Tedaj smo se tudi skupno

Sakazov je bil, kakor pokojni

pevec, redka energija, dasi

fizično zelo slab. Delal je

mного na raznih področjih

vsestranske aktivnosti. Pa

je doživel visoko starost.

Je razne visoke položaje v

delavskem gibanju

in javnem življenju v državi.

Dolgo let je bil poslanec

parlamenta, urednik listov in re-

vij, agitator in govornik na shodih, predavatelj itd., a razen tega se je bavil redno tudi z literaturo. Napisal je veliko število zelo pomembnih del in studij, med drugim tudi zgodovino bolgarskega naroda.

Socialisti v Jugoslaviji ga bodo ohranili v trajnem spominu, kot sodruga in borca za ista načela in cilje.

Milorad Belić.

KDO JE KRI? — STEFKA IŠČE OČETA

Tragična zgodba izpred ljubljanskega sodišča

Ljubljana, februarja.

Angela je služila pri posestniku Antonu na Gorenjskem. V dveh letih svojega službovanja se je v njegovi hiši precej udobila. Z gospodarjem Antonom se je dobro razumela, zadnji čas že kar preveč. Ker je bila pridna in delavna, jo je tudi gospodinja Ana rada imela. Gospodinja seveda ni slutila, da se za tem dobrih odnosom do gospodarja skriva še kaj več. Angela pač stori, kar more, in gospodar jo ima zato rad pri hiši, je mislila gospodinja Ana. Tako je potekalo življenje pri tej hiši v delu in miru.

H gospodarju Antonu je pa prihajal vsak dan pekovski pomočnik Edi, ki je prinašal kruh v hišo. Zgodaj je prihajal, ko sta gospodar in gospodinja navadno še spala. Angela je bila pa že pokon in je Ediju vselej odprla. Edi je oddal kruh, vprašal Angelo, kako je spala, včasih jo je pobaral, kako se ji kaj godi; tako sta se počasi seznanila. Vsak dan sta bila večer prijatelja in naposled se je to prijateljstvo razvilo v intimno razmerje. To razmerje je pa rodilo takšne posledice, da je nekaj mesecev pozneje prijkala na svet mala Stefka.

"Kaj bo pa zdaj," je vprašal Anton.

Angela je skomiznila z rameni in molčala. Anton je pa le silil vanjo, češ koga bo prišla zaradi očetovstva. Angela sama ni prav vedela, kaj bi storila. Tedaj ji je svetoval gospodar Anton.

"Kar Edija primi, on je še fant, te bo lahko vzel." Dal je Angeli 1000 dinarjev zato, da bo obdoližila Edija, in Angela je res pred sodnijo navedla, da je otrok Edijev. Edi se je sicer tudi branil očetovstva, kakor je pač vedel in znal. Zažugal je celo Angeli, če bo njega dolžila, da bo šel čez mejo, in da ga ne bo nikoli več videla. Naposled je pa le pristal.

Tako bi bilo vse prav in v redu, če bi ljudje ne imeli jezikov. Šušljali so tako dolgo o otroku in Antonu, da je prišlo tudi Ediju na uho. Edi je pa sedel in napisal Antonu pismo, v katerem ga je povabil na sestanek, češ, da se ima pogovoriti z njim o neki važni stvari. "Da vam ne bo kot uglednemu posestniku delalo sramote," je pisal Edi Antonu, "boste pomagali plačevati, ker ste bili tudi sami zraven."

Tedaj smo se tudi skupno

Sakazov je bil, kakor pokojni

pevec, redka energija, dasi

fizično zelo slab. Delal je

mного na raznih področjih

vsestranske aktivnosti. Pa

je doživel visoko starost.

Je razne visoke položaje v

delavskem gibanju

in javnem življenju v državi.

Dolgo let je bil poslanec

parlamenta, urednik listov in re-

Anton se seveda temu prijazenemu vabilu ni odzval. Edi pa ni odnehal. Šel je na sodnijo in tam povedal, kako in kaj. Da zahteva obnovitev procesa za očetovstvo, da ni oče on, ker je tudi Anton prispeval k očetovstvu.

Sodnija je prišla Angelo zaradi krive prispege. Obnovila je proces očetovstva. Edi se očetovstva na vse kriplje brani, Anton pa tudi noče spoznati Stefke za svoje. "Nikoli nisem imel ničesar z njo!" taji Anton.

"Ste imeli, ste," je vztrajala Angela.

Edi pa pravi: "Jaz ne priznam, da bi bil Stefkina oče."

"Zakaj ste pa prvič priznali?"

"Zato, ker mi je sodnik rekel, da mora otrok imeti očeta, naj kar priznam. In sem priznal. Zda, ko vem, da je bil tudi gospodar zraven, pa ne priznam!"

Tako se oba branita Stefke. Mala Stefka, ki ima že dve leti in kličie že ata in mamo, pa čaka, da bo dobila očeta. Treba bo pa še mnogo dokazov, preden bo Stefka našla pravega očeta.

Glasovi iz nasebin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

ram. Pričetek programa bo ob 3. uri popoldne. Zvečer bo ples za mlade in starejše, pri katerem igra Vadenalov orkester.

Ob tej priliki uprizorijo učenci mladinskega oddelka Slovenske šole ljubko pravilno igranje "Pepelke" v kratkih štirih dejanjih, spisala Marica Gregoričeva; odrasli oddelke šole pa uprizorijo enodejansko "Materin god", spisal Josip Stritar.

Čisti preostanek te priredbe je namenjen za vzdrževanje obeh razredov Slovenske šole S. N. doma. Zato apeliramo na zavedne rojake in rojakinje, da se udeležijo šolske priredbe. Vstopnine je samo 25c popoldne ali zvečer. Vstopnice se dobijo v prodajni pri tiskarni družtev, ki so delničarji S. N. doma, v slaščičarni mrs. Makovec v SND, v uradu Doma in pri podpisanih.

Kot se nikoli, je sedaj potrebno, da izkažemo zanimanje za slovensko šolo. Zato ste vi prijazno vabljeni na predstavo in k plesu zvečer.

Za slovensko šolo S. N. doma, Erasem Gorske, tajnik.

Dva francoska lista suspendirana

Vichy, Francija, 28. apr.—Dva francoska lista, ki sta prej izhajala v Parizu, zadnje mesece pa v neokupirani Franciji, sta bila suspendirana na ukaz Petainove vlade. Eden je Le Figaro, drugi pa Le Mot D'Ordre. Izdajatelj slednjega je L. O. Frosard, bivši minister. Lista sta v zadnjih dneh kritizirala navedbe, katere je uveljavila vlada v prilog kooperaciji z nacijo.

Dober domislek

Ribničar je prispel v Ljubljano in se pogaja s šoferjem takšija.

"Koliko mi boste računali do Aleksandrove ceste?"

"Tri kovače."

"In za prtljago?"

"To bom peljal zastoj."

"Dobro, potem peljite samo prtljago, jaz bom šel peš."

Kenija, dežela čudes

Napisa F. Hornik

Boji v Afriki med Italijo in Anglijo so zadnji čas napredovali prav do meje Kenije, kjer imata nasprotnika utrjene pozicije. Velikansko prizorišče sedanje vojne se je tako približalo eni izmed danjšadnejših dežel, za katero že zdaj ne veljajo naše običajne predstave o črni zemljini.

Kadar v Evropi omenjamo črno zemljino, v prvi vrsti mislimo na veliko vročino. To pa ne velja za Kenijo. Čeprav je bila moja farma natančno na ekvatorju, na mestu, ki je na večini afriških zemljevidov označeno s imenom Tomsons Falls, sem moral sleherni večer pošteno naložiti na ogenj, da ne bi pred zoro škrtal z zobmi. Od maja do oktobra vlada v tem predelu takšen hlad, da lahko tudi čez dan združite v debelem sweatru.

Če pridete v Kenijo z morske strani, z Indijskega oceana, boste zagledali tri velike gore, pokrite z večnim snegom, ki deželo, kakor trdijo, varujejo kakor močni duhovi. To so: Kilimanžaro, Kenijo in Elgon. Za domačine so pa vrhovi bogovi, na Evropa napravi nepozaben vtis. Njihova vznožja tiče globoko v predelu večne pripeke, njihovi vrhovi so pa pokriti z večnim ledom. Domačini imajo prav: te visoke gore so dobri duhovi njihove dežele, saj je samo zaradi njih Kenija ena izmed najbolj zdravih pokrajin v Afriki. Kje drugod boste v višini 1500 metrov videli prekrasna planinska jezera, tako velika, kakor je cela Italija? Voda zaliva veličanske doline. Zaradi obilice vode, sonca in višine je Kenija postala kraljestvo večne pomladi. Vlažne tropske megle se vrtilo dosti nižje; zato ni čudo, da je tukaj obzorje po cele dneve povsem brez oblaka.

Čudna rodovitnost

Najnenavednejša je pa zemlja sama. Vsa Kenija je vulkanskega postanka in trije vrhovi so bili nedvomno še v nedavni geološki dobi nevarni vulkani, ki so doline preplavljali z žarečo lavno. V zemlji je velikanška množina rudnin in želi, potrebnih rastlinam. Zato je Kenija izredno rodovitna. V takšni zemlji lahko gojite prav vse; evropsko sadno drevje pa izredno hitro obneme (žitarice za čudo ne takol), in sicer, da se blago izrazi, na kaj čuden način.

V Kenijo sem prinesel iz domovine neke vrste čeških sadnih dreves. Kakor hitro sem jih zasadil, so zdivjala. Dežela vulkanskega izvora, izredna moč sončnih žarkov in stalna vlaga so tako učinkovali, da so začela drevesca v nekaj dneh poganjati popke, kmalu nato pa cvesti in roditi. Drevesca so obrodila po trikrat na leto. Dogažalo se je, da je bilo na enem in istem drevesu cvetje in sadje hkrati. A drevesa zmernega pasu kajpak ne morejo prenesti takšne hitrosti in se zaradi izčrpanosti kmalu osuše. Najdalje zdrži marelica, ki se včasih tudi popolnoma prilagodi novim okoliščinam. Druga drevesa pa po dveh letih zamro.

Podobno se dogaja tudi z evropskimi cvetlicami. Nenavadno hitro rastejo in so tako čudoviti barv kakor v pravljici. Naši nageljčki so včasih tam črni kakor grafit. Barvo cvetlic povzroča kajpak različni oksidi rudnin v zemlji, izločeni iz magmatičnih goblin. Nedvomno pa lahko trdimo, da vse rastline zmernega podnebja pusu povečajo svojo življenjsko silo, kar se kaže na najrazličnejše načine. Velikanske gore imajo v višini 3000 metrov prekrasne rebri, porasle poljane dajejo tem predelom popolnoma planinski značaj, zato ni čudno, da tu farmarji goje govedo, ki se odlikuje po kakovosti mesa in mleka. Krizanje afriških pasov z uvoženimi evropskimi in ameriškiimi je imelo odlične uspehe.

Kača v juhi

A tudi ta raj ima svoje neugodnosti. To velja pred vsem za zahodni del dežele, v okolici jezera Viktorije, kjer so razširjene tropske bolezni pod vplivom vlažnih in toplih izparevanj. Prokletstvo teh predelov je malarija. Tu je tudi domovina famozne muhe tse-tse, katere pik povzroči spahno bolezen. Čeprav ta bolezen za Evropeca ni smrtna, vendar ima za posledice

Begunci iz socialističnih držav v taborišču pri Marseillesu, Francija.

dosti neprijetnosti, izmed katerih je še najmanjša dolgotrajno zdravljenje.

Roji različnih nevarnih komarjev ubijajo živino. V tem delu Kenije, kjer Evropeci redko kdaj zdrže, živi najnevarnejša kača na svetu, črna mamba. Če je razdražena, besno preganja človeka. Njen pik povzroči smrt v nekaj sekundah. Druga prav tako nevarna kača teh krajev je kobra. Ta žal živi po vsej deželi in pogosto ogroža tudi bivališče belcev. Moj črni sluga je neki večer našel majhno rdečo kobro v skledi juhe. Če se hoče Evropec izogniti takšnim preseganjem, mora čim skrbneje zamašiti sleherni, tudi najmanjšo odprtino svoje hiše.

Edinstvena železnica na svetu

Ne samo dela narave, temveč tudi človeška dela imajo v Keniji na sebi nekaj čarobnega. Skozi ta divji raj teče železnica, ki jo mirne duše lahko imenujemo svetovno čudo. Njen tir se začneja na obali Indijskega oceana, na pesku razpaljenem od pripeke 60 stopinj, teče skozi čudovite predelle, vsekan je v masive velikanskih sten, drži skozi pragozdove in se končuje v predelu večnega ledu. Kakor lahko mi v Evropi skozi okno v vlak vidimo zajca ali preplašeno jato jerebic, tako vidijo popotniki K. U. R. (Kenia-Uganda-Railway) skozi okno čredo slonov na pašah, rožnate oblake flamingov, črede antelop in črne skupine ogromnih nilskih konj.

Na voznji so to železnico imate edinstveno možnost, da v nekaj urah občutite vse podnebne pasove sveta. Pot se začneja v Mombasi, puščavi, prežgani po peklenski pripeki, drži skozi subtropski pas, dvigne se v hladnejše predelle step in gozdov, prebi se skozi globoke planinske kotline in pripelje v višino, v kateri se zrak zredči in kjer rastejo samo pritlikavi borovci. Proga se konča ob jezeru pri Limuri. V nekaj urah vidite tako vse vrste rastlinstva. Poleg peščenih sipin Mombase rastejo suhe stepске trave, nekoliko višje začne uspevati divja tropska flora, nato pa subtropski zdravi pragozdovi, dalje severnoameriška flora, nazadnje pa slabotna visokoplaninska drevesa. Kako čaroben razgled in koliko izrednih vtisov v tako kratkem času!

Okrog železnice je zrastle na stotine farm in dosti črnih vasi. Vlak vozi štirikrat na teden in sleherni njegov prihod je za prebivalstvo pravi dogodek. Zmerom se zbirajo na postajah in potrpežljivo čakajo, da jim pripelje lokomotiva. Ne prinaša jim samo pozdruge iz belega sveta, temveč tudi delo in z njim kruh. Železniška droga je pripomogla temu rajskemu kosu zemlje, da se je gospodarsko razvil in dosegel kulturni napredek, ki je iz Kenije napravil popolnoma varno deželo.

Bodočnost Kenije je velika. Za zdaj vse gospodarsko življenje utripa okrog edine železnice in nekaj prehodnih poti. Če bodo s časom zgradili vzporedne proge, ki bi deželo sekale v smeri z juga na sever, potlej bi Kenija lahko postala afriška žitnica.

"Lidové Noviny," Brno.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojem prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini čas trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

Gradnja oporišč v latinskih državah

Veščaki študirajo predložene načrte

Washington, D. C., 28. apr.—Tu poročajo, da je bil pregled krajev, kjer bo zgrajena veriga letalskih in pomorskih oporišč v Centralni in Južni Ameriki, že izvršen in da se bo gradnja kmalu pričela. Težbodo na razpolago vsem ameriškim republikam. Tvorile bodo nepremagljiv obrambni sistem, ki bo garancija zaščite zapadne hemisfere proti možni agresiji s strani Evrope ali Azije.

Kraje oporišč bodo določile republike Južne in Centralne Amerike in ti ostanejo njih posest. Amerika bo s posojili latinskim republikam financirala gradnjo in izboljšanje oporišč. Večina krajev, kjer bodo zgrajene baze, je bila že izbrana. Ameriški veščaki zdaj študirajo predložene načrte.

Latinske republike bodo dobivale denar iz sklada ameriške Export-Import banke, ko bodo zadavni načrti odobreni. Obljubljena so jim bila tudi posojila za nakupovanje municije in orožja v Združenih državah. Vse transakcije se bodo vršile v znamenju Rooseveltove izjave, v kateri je naglasil potrebo solidarnosti ameriških republik v nastopu proti vsaki zunanji sili, ki bi ogrozila varnost zapadne hemisfere.

Pismo angleškega letalca prijatelju v Švici

Ugledni švicarski list "Basler Nachrichten" je te dni objavil ganljivo pismo, ki ga je iz Londona poslal neki letalski kapetan svojemu nekdanjemu visokoločskemu tovarišu v Švici. Pismo, ki je prišlo v Švico s precejšnjo zamudo, se glasi:

London, sredi decembra 1940.

Moj dragi prijatelj,

Tvoje pismo sem našel doma, ko sem prišel po dolgem času spet enkrat na dopust. Nekaj časa sem že kapetan in kot tak namestnik poveljnika naše letalske bombarderske eskadrile. Delo je precej obsežno ter mi nalaga na rame mnogo organizacijskega posla. Sicer pa Ti moram kaj reči, da je naš "stari" (mišljen je letalski poveljnik; op. ur.) name močno ljubosumen, kajti ne gre mu v glavo, da sem že s 27 leti postal letalski kapetan, dočim je bil on sam že precej čez 30, ko je bil v bivši svetovni vojni imenovan za kapetana.

Tvoje sporočilo, da je Fric junija meseca padel v Francijo kot poročnik in da se Oto ni več vrnil s podmornico z visokega morja, me je globoko presunilo. Mar so Ti junji starji tudi kaj sporočili?

Četudi je Fric že več kot leto dni oficijelno in uradno moj sovržnik, me je vendar vest o njegovi smrti močno potrla, podobno kot če bi padel kateri moj fantov v eskadrili. S Fricem sem zrasel v Švici in Nemčiji. Skupaj sva študirala in bila najbolj-

ša prijatelja, on kot ponosen krajevni vodja Hitlerjeve mladine, jaz kot zagrižen "angleški snob". Z njim je odšel v nepovrat velik del moje prelepe mladosti. Ne pozabni so vsi dnevi, ki sva jih skupaj preživela, nepozabne zime, ki sva jih presmučala v sončni Asconi, nepozabni dnevi, ki smo jih preživeli Fric, Ti in jaz. Kako lepi so bili semestri, ki sva jih na univerzah v Stuttgartu in Monakovem prebila Fric in jaz. Ne, v Monakovem je ni bilo zimске nedelje, ki bi je s Fricem ne preživela na smučeh.

Ali se še spominjaš, kako smo se neizmerno veselili vaskoletnih božičnih počitnic v Davosu? Ali se še spominjaš, kako smo od veselja vriskali, ko smo se vsako leto na 23. decembra zvečer srečali v barji "Chez Nous" in v mladostnem dušku izpili prvo čašo? Pet let je že tega, dokler ... dokler ni prišla vmes sedanja vojna, radi katere leži sedaj Fric nekje v Franciji, Oto pa na dnu morja, dočim sem jaz postal letalski kapetan ...

Tudi Oto je bil kaj prijeten dečko. Vedno sem ga občudoval radi njegove redkobesednosti in pa odličnega tehničnega znanja. Če bi ne bilo tiste njegove velike ljubezni do mornarice, bi utegnil kdaj postati še slaven mož na polju tehnike. Ali se prav za prav še spominjaš naše udeležbe na svetovni olimpijadi v Berlinu? Se danes se mi zdi, da naju je mladina vsega sveta, ki se je takrat zbrala na olimpijadi, dobesedno prevzela. Toda neke, zabavljive v zadnjih koticah najinih src, pa že takrat nista bila pri stvari, vse se nama je zdelo tako neresnično, nekam demonično ...

In tudi pozneje, ko Tebe ni več bilo in sem sam študiral v Nemčiji, mi je bilo nekam tesno pri srcu, češar si še sam nisem mogel jasno razložiti. Saj me razumeš: neprestano sem gledal samo marširanje in spet marširanje. Po diplomskem izpitu poleti 1938 se je ta občutek nekoliko v meni polegel in že sem nameraval vstopiti v neki letalski kural. Stvari pa so se zasukale drugače ...

Letalstvo je bilo, saj veš, od kar se pozna, moja "življenjska slabost", moja strast. Moja mala zelena ptica, s katero sem tolikokrat jadril po takrat še mirnem angleškem zračnem prostoru, mi je bila v največje veselje. Ali se še spominjaš, ko sem pribrel z njo v Švico in Te obiskal? Blizu Zuricha je bilo ... Takrat sva se zadnjič videla, kajne? Da, saj res, v Doerfliju sva jemala slovo, kajpada, natančno se spominjam: nekoliko preveč "Neuchatela" sem takrat posrkal ...

Glej, moj dopust je pri kraju, pa še vedno nosim tole pismo nedokončano pri sebi. Danes ga moram končati. Kdo ve ali bom imel za to še kdaj kasneje priložnost. Čez dobro uro odletimo na 2400 km dolgo pot nad sovražno ozemlje. Zunaj se je že precej stemnilo. Ledene mrzle kaplje dežja polizjo po šipi.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

Obdaja svoje publikacije in še posebej list Prosveta za koristi, ter potrebuje agitacije svojih družtev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torci agitatorični dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njih družtev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

Poljska policija razganja stavkarje, člane avne unije, ki so se zbrali pred tovarno Allia-Mig. Co.

POLOM

EMILE ZOLA

ROMAN IZ VOJNE L. 1870-71

Preložil VLADIMIR LEVSTIK

(Se nadaljuje.)

Častnik se je razljutil in se celo brnil vrniti izkaznico; v brezhbitni francoščini je izjavil, da je ponarejena. Vojaki so na njegovo povelje porinili osla z vozičkom vred v neki skedenj. Kaj storiti? Kako nadaljevati pot? Takrat je Silvino, ki jo je že prijel obup, navdala misel: spomnila se je bratrance Dubreilla, sorodnika očeta Foucharda, ki ga je poznala in čigar posestvo, Ermitage, je ležalo nekaj sto korakov odondot vrhu malih ulic nad predmestjem. Morda bi poslušali njega, meščana. Pustila je osla tam ter odpeljala Prospera seboj, ker so jih izpustili s pogojem, da pustita voz pri straži. Ko sta stopila v stoletni brestov drevored, jih je oddale silno presenetil pogled, ki se je nudil očem.

"Vraga!" je dejal Prosper, "tem se dobro godi!"

Pod stopnicami, na drobnem prostoru terase, je zborovala vesela družba. Okoli mizice z marmornim ploščo so stali v krogu naslonjači in nebesnoder satinat divan — čuden salon pod milim nebom, ki ga je rnočil dež že od večerajšnjega dne. Dva zuava sta slonela na kolenih vsak v svojem kotu divana; zdelo se je, da zdajci počita od smeha. Majhen infanterist je sedel v naslonjaču ter se sklanjal naprej kakor da bi se držal za trebuh. Trije drugi so se malomarno opirali na področnice svojih stolov, dočim je lovec iztezal roko, kakor da hoče vzeti kozarec.

"Kako da so še vedno tukaj?" je zamrmral Prosper, osupel vedno bolj, čim bliže je prihajal. "Strelna božja, ti se ne menijo mnogo za Pruse!"

Takrat je Silvina vzkliknila, široko odprla oči, ter razmahnila od nenadne groze. Vojaki se niso gnetli: bili so mrtvi. Zuava sta bila le dve otrpli trupli z zviti rokami in odrzanimi nosovi, oči pa so visele iz jam. Smeh, ti stega, ki se je držal za trebuh, je prihajal od krogle, ki mu je razklala ustnice in izbila zobe. Prizor je bil v resnici grozen: ti nesrečneži, ki so v svojih polomljenih pajakovskih pozah govorili drug z drugim, oči steklene, usta odprta, vsi hladni in brezhbitni za vselej... Ali so se še živi privlekli na ta kraj, da skupaj poginejo? Ali so si Prusi privoščili šalo in so jih pobrali ter razposadili naokoli, kakor stari francoski veselosti v posmeh?

"Burka je na vsak način čudna," je menil Prosper in prebledel.

In ko je motril ostale mrtlice, ki so ležali počez po drevoredu, pod drevjem in na travni, tistih trideset junakov, med katerimi je bilo tudi truplo poročnika Rochassa, predirto od krogle in zavito v zastavo, je dodal resnobno in z izrazom velikega spoštovanja:

"Hudo so se udarili tukaj; čutil bi se, če bi našel na tem kraju civilista, ki ga iščete."

A Silvina je že stopila v hišo; okna in vrata so zijala strta v mokri zrak. Zares, nikogar ni bilo tu. Gotovo so prebivalci zbežali pred bojem. Ko je trdovratno silila dalje in stopila naposled v kuhinjo, se ji je zopet izdaval krik groze. Pod izvalnikom je ležalo dvoje trupel, zuav, lep človek s črno brado, in ogromen rdečelas Prus, obdava srdito objeta. Zobje prvega so se bili zadržali drugemu v lice, otrple roke niso bile izpustile žrtve; zdelo se je, da pokata zlomljeni hrbtenici še vedno; obdve trupli sta bili zapleteni v tak vozel večne besnosti, da so jih morali kasneje skupaj pokopati. Zdaj se je Prosper podvil, da odvede Silvino od tod, ker nista imela česa iskati v tej odprti

hiši, kjer je prebivala smrt. Ko sta se v obupu obrnila k straži, ki jima je bila obdržala osla in kolesnico, je sreča hotela, da sta našla pri odurnem častniku generala, ki si je ogledoval bojišče. Ta je pogledal izkaznico. Nato jo je vrnil Silvini in dejal sočutno kimaše z glavo, naj puste ubogo žensko in njenega osla, da poišče svojega soproga. Brez nadaljnega čakanja sta se napotila s spremljevalcem v spremstvu ozke kolesnice, gor proti Fond de Givonne, ravnanje se po obnovljeni prepovedi, ki jima je branila iti skozi Sedan.

Nato sta se obrnila na levi, da po cesti, ki vodi skozi Garennski gozd, dosežeta Illysko planoto. A tudi tukaj so jih zadržali; pač dvajsetkrat sta mislila, da ne prideta skozi gozd, tako so se kopile zapreke.

Korak za korakom so jima zapirala pot drevesa, posekana od granat kakor ubiti velikani. To je bila bombardovka gozda, kjer je ogenj topov uničeval stoletna življenja, kakor v kakem kareju stare garde, vztrajajočem v nemajni trdnosti veteranov. Vseposvoda so ležala debela, obeljena, preluknjana, razklana kakor človeška telesa. To uničevanje, ta mesarija vej, plakajočih svoj sok, je bila v nečem podobna turobni grozi človeškega bojišča. Pa tudi trupla so bila tukaj; vojaki, ki go padli bratovsko z drevesi. Poročnik s skrivljenimi usti je grebel z obema rokama po zemlji ter trgati travo iz tal. Dalje proč je ležal mrtve kapitan na trebuhu, glavo dvignjeno, kakor da bi tulil ob bolečine. Drugi so se zdeli, kakor da spe pod grmčevjem, dočim je imel zuav, ki se mu je bil zapalil modri pas, lase in brado popolnoma osmojeno. Večkrat sta morala na tej ozki gozdni stezi odkrivati trupla, da je mogel osel nadaljevati svojo pot.

V majhni stranski dolinici se je strahota nedoma nehala. Bitka je šla nedvomno po drugi strani mimo, ne da bi se dotaknila tega prestnega kotečka narave. Niti eno drevo ni bilo obstranjeno, niti ena rana ni krvavela na mah. Potok je tekkel med grčevjem, stezica, ki mu je sledila ob bregu, se je senčila pod visokimi vejami bukev. Presunljiva lepota je kraljevala tu in čuden mir: ta svetlost tekoče vode, ta drhteči mlk zelenega listja.

Prosper je ustavil osla, da ga napoji ob potoku.

"Ah, kako je tu človeku dobro!" je vzkliknil nehoti z olajšanim srcem.

Silvina se je z začudenim očesom ozrla naokrog, vzemirjena nad tem, da se tudi ona čuti pokrepano in srečno. Kaj bi vendar mirna sreča v tem izgubljenem kotečku, ko vlada vsenakoli zgolj žalost in gorje! Z obupnim vzmahom roke ga je opomnila, naj se podviza.

"Bežite, bežite, hitiva... Kje je bilo? Ali veste za gotovo, kje ste videli Honoreja?"

In petdeset korakov odondot, ko sta naposled dospela na Illysko planoto, se je razprostrla pred njunimi pogledi široka ravnina. To pot je bilo pravo bojišče; golo ozemlje, ki se je širilo do obzorja, pod prostornim bledim nebom, neprestano izsipajočim dež. Mrtvi niso ležali na kupih. Vsi Prusi so morali biti že pokopani, kajti niti enega njih ni bilo več videti med raztresenimi trupli Francozov, ki so ležali ob cestah, po strniščih in po jarkih, kakor je nanesel bojni slučaj. Prvi, na katerega sta naletela ob živi meji, je bil seržant, krasen človek, mlad in čvrst, ki se je navidezno še smehljaj z napol odprtimi ustmi in mirnim obrazom.

(Dalje prihodnjič)

Philip Murray (levo), predsednik CIO, in John L. Lewis, predsednik rudarske unije UMWA.

sar. "Pustite nas in naše ljudi v miru. Sele pred dobrim mesecem ste sleparili pri nas. V dnevnih zapiskih stoji zapisano, da ste se bili pritepli in prikradli neopaženo v sredino naše tovarne. In prav zaradi vas smo morali požreti velik cmok od gospoda direktorja!"

Ko sem se bil opravičil, da so mi bili takrat pot pokazali tovarniški uslužbenci in da nisem bil sredi tovarne, marveč sredi kupov starega kositra in železa, mi je dal gospod pisar razumeti, da so ljudje, ki se bavijo s pisanjem v liste, zelo nevarni. Treba se jih je zlepa ali zgrda otresti.

Tako sem bil odpravljen. Da se nekoliko razvedrim, sem stopil v gostilno in zamudil vlak. Hudo mi je bilo, ko sem se spomnil drugega prijatelja, ki sem mu bil obljubil, da se bova skupaj vrnila. Neprestano mi je bila pred očmi ta čudna dogodka. Da me je bil vratar nagnal zaradi ponošene suknje, mi je bilo prav, toda da izgledam tako mlad, da me ljudje naganjajo s smrkavcem, mi ni šlo v glavo. Konec koncev sem se še čutil domalo počaščenega zaradi prijaznega pridevka.

Na poti proti postaji srečam prijatelja, ki je tudi nekam jezno gledal predse.

"Kaj pa ti še tu? Ali se še nisi odpeljal?"

"Zakaj se pa ti nisi?" me vpraša.

"Smola, ta prokleta smola! V današnjih zmehanih časih bi bilo pač najboljšo, da bi človek hodil v uniformi ali pa bi nosil vsaj legitimacijo za klobukom," sem jej pripovedoval.

"Kaj, legitimacijo? Potem bi ga gonili, kakor mene. Pomisli, kaj se mi je zgodilo. Zaradi te proklete legitimacije so me aretirali. Prišel sem na postajo. Nič hudega sluteč, sem vprašal vratarja, kdaj točno odpelje vlak. Kdaj, kdaj! se zadere name vratar. Kakor vsak dan, ali ne znate brati, kaj je napisano na onih tabli! Ali bom moral vsakemu prav vsakemu..."

"Kakšnemu vsakemu? sem ga prekinil in iz žepa izlekel legitimacijo, ki jo je takoj, že po platnicah spoznal, da je železni-

čarska. Mislim sem, da ga bom ugnal, pa sem dosegel nasprotno. — Se dosti slabše, da si železničar, pa vprašuješ za vlake, me je hrulil vratar. — Razjezilo me je in precej prevzetno sem mu pokazal sliko, češ, da bo videl, s kom ima opravka. Toda vprav to je postalo zame usodno. Pomisli: fotografija je stara 20 let. Vratar me je še enkrat premeril od nog do glave. Videl in občutil sem, kako primerja pred seboj stoječega sivega, neobritega deda, v oguljeni, obrabljeni suknji s fotografijo, predstavljajočo moža v najlepši moški dobi, oblečenega v zlatom obito uniformo višjega železniškega uradnika. — Aha, zdaj sva pa skupaj, ti stari goljuf! — Ne boš pihal kaše, ne boš se več vozil zastonj, za železničarske žulje! — Nu, samo predstavljaj si mojo nepriliko. Prav takrat, ko se prične premikati moj vlak, stopi stražnik pred mene. Vratar mu izroči legitimacijo, ukaže mi, da mu sledim. Ljudje iz vlaka, med njimi mnogi znanci, gledajo na peron.

"Nu, in kako si se rešil?" sem radovalen vprašal prijatelja.

"Hm, kako. Ko sem stopal čez peron v častitem spremstvu stražnika in vratarja, se je nenkrat pojavil angel odrešenik v podobi mojega nekdanjega pripravnika, ki načeljuje postajo. — Ali ste prismojeni ali kaj je z vami? Pustite vendar gospoda svetnika!"

"In potem?"

"Nu, vratar se je potuhnil in izginil kakor kafa. Izginil je med množico, ki me je spremljala po peronu in stražnik za njim. Pa kaj mi je vse to pomagalo. Vlak je bil odpeljal brez mene. Pomisli! — pomisli samo, kaj bi bilo, da ne bi bilo prijatelja načelnika? V kehi bi razmišljal o tej nesrečni legitimaciji in ponošeni suknji."

Podobne misli so mučile mene. Najbolj pa me je jezilo, da si bo žena nazadnje domisljala, da ima absolutno prav, ne glede na to, da v marsikateri strgani suknji tiči boljše srce in pod starim klobukom modrejša glava kakor v novi, lepo izlikani obleki.

Pri telefonu

Napisal H. Williamsen

"Halo — ali je gospodična Gre-

Andersenova doma?"

"Gospodična Andersenova je

žal pravkar odšla."

"Ali je res že odšla? Ali je že

pet ura?"

"Zdaj je — trenutek, prosim

— zdaj je devet minut čez pet."

"Skoda! In v penzionatu go-

tovo nimajo telefona. Da, žal ne

morem ničesar storiti, se moram

pač tja odpraviti. Kajne, gospo-

dična Andersenova ima pouk v

Vanloesjevem drevoredu 274?"

"Da. Ali naj ji kaj sporočim?

Pozneje bova skupaj večerjali,

gospodična Andersenova in jaz."

"Hvala lepa, draga gospodi-

čna, ničesar nimam poročati."

"Če je tam gospod Kallerup,

vam imam nekaj sporočiti od go-

spodične Grete."

"Ne, tukaj ni Kallerup, moje

ime je Christiansen."

"Oprostite. A Greta mi niče-

sar ni povedala o tem, da se bo

danes z vami sestala."

"Saj se tudi dogovorila nisva.

A kupil sem vstopnici za večer-

no predstavo v gledališču 'Apolo-

lo'."

"Tako — Greta komad pozna,

to vem, — torej, če se je vam

ne posreči najti, se vam že za-

to ni treba žalostiti."

"Zdi se mi, da Greta dobro po-

znate."

"Da, njena najboljša prijate-

ljica sem — a pred kratkim je

prišlo do nesoglasja med nama."

"Ali smem vprašati, zakaj?"

"Sprli sva se zaradi vprašanja,

ali more dekle več moških lju-

biti hkrati."

"Ne, in kakšno je vaše mne-

nje?"

"Tako sem starokopitna, da

mislim, da to ni mogoče."

"Potlej je tam gospodična Asta

Lundova, ali ne?"

"Da, res je."

"Veseli me, da imam naposled

priložnosti govoriti z vami."

"Hvala, mene tudi."

"Sicer je pa to kar malo ne-

navadno — po Greti vas poznam

že tri mesece, a niti še nisva go-

vorila."

—

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizičnice, časnik, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.

TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

★

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. — Cene smerne, unijsko dele po

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. LAWDALE AVENUE CHICAGO, ILL.
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$1.00 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri sestanku \$1.00 tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroča, da je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vasa lastnina, gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo: — Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J. ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako član naročen na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnino.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdruč. drave in Kanado \$6.00	Za Ciceru in Chicago je \$2.00
1 tednik in.....4.80	1 tednik in.....
2 tednika in.....3.60	2 tednika in.....
3 tednike in.....2.40	3 tednike in.....
4 tednike in.....1.20	4 tednike in.....
5 tednikov in.....nič	5 tednikov in.....

Za Evropo je.....\$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vasa lastnina.

PROSVETA, S.N.P.J.,
2657 So. Lawndale Ave.,
Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime.....Čl. družine št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sleden

članov moje družine:

2).....Čl. družine št.....

3).....Čl. družine št.....

4).....Čl. družine št.....

5).....Čl. družine št.....

Mesto.....Drava.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Ponošena suknja

Ze zjutraj, še preden sem šel od doma, se je pričelo. Pričela je moja žena še v postelji, ko sem ji povedal, da pojdem v neko tovarno vprašat o neki za dnevne časopise važni zadevščini.

"Kaj? V stari zamazani suknji hočeš iti h gospodu ravnatelju? Da te le ni strani!"

Ko sem ženi dopovedal, da bom suknjo pustil pred vrati in da se najbolje počutim v nji, mi je pričela naštevati vse madeže na nji, da je že vsa razcefrana, razen tega pa mi je vrgla tudi precej mojih osebnih madežev v obraz. Ko mi je pripovedovala, kako dostojno oblečeni so drugi — gospodje, kakšen sem pa jaz, sem ji trdno zabical, da danes lepo oblečeni hodijo največji sleparji. Od suknje je prešla k čevljem, češ: "V takih čevljih si upaš izpod strehe? Kaj bode rekli o meni da pač ne morem biti dosti vredna, če te pustim takega na cesti!"

Tudi glede čevljev sem ji odgovoril krepko: "Ali misliš, da bom hodil kakor kak gizdal in lakastih čevljev in da zaradi njih ne bom hodil po jarkih in bregovih, kamor bi me gnalo srce?" Na, na, tudi tvoje ljubezne neznosti sem že sit." Ko je pričela stokati v solzah, da se bogati ljudje, o katerih je znano, da imajo dosti denarja, tu in tam

lahko pokažejo v ponošeni obleki, jaz pa že zato ne smem, ker vsi vedo, da nosim staro suknjo pač zato, ker boljše nimam, sem pograbil svojo staro prijateljico in odšel.

Precej nerazpoložen sem stopil v vlak. V vagonu sem dobil starega prijatelja iz vojnih dni. Obema se je pri pozdravu nekoliko razjasnilo lice. Pa si lahko mislite, da sva si takoj začela vzbujati spomine na tiste davne, lepe dni, ko sva junčiča in vrtinčila med kipečnim cvetjem. Zbavljala sva seveda čez sedanje grde čase in ljudi. Tožila sva, kako malo, malo se je bilo izpolnilo naših lepih sanj. — In že je bil čas, da izstopiva. Pri slovesu sva si želela srečno pot in se dogovorila, da se tudi povrneva skupaj v vlakom.

Med obujanjem spominov na pretekle dneve sem prekoračil vrata tovarne in sem skoraj prezrl gospoda vratarja, sedečega v stekleni kletki ob vhodu, kadečega debelo cigaro. Bil sem že pri vhodu v ravnateljevo palačo, ko zaslišim za seboj silen krik:

"Ali ne veš, da je tukaj beračenje prepovedano?"

Začuden pogledam, komu to velja, pa mi trd prijem za ramo že pojasni, da sta vsemu temu vzrok moja draga suknjica in prav tako moj ponošeni klobuk, ki ga tako rad nosim, ker sva se tako privadila drug drugega. Oči so se bliskale nekako po ge-

neralsko uniformiranemu in oportanemu vratarju. Nu, ko sva si pogledala iz obličja v obličje, se je njegovo mnenje nekoliko spremenilo. Kazalo je, da sem v njegovih očeh nekoliko napredoval. Vprašal me je, koga iščem in kaj hočem.

"Gospoda ravnatelja," sem pojasnil gospodu vratarju.

"Kana? Gospoda ravnatelja? — ali ne veš, kdo je naš gospod ravnatelj? Kaj pa mu hočeš? Kdo pa si?" je zasikal skozi zobe, pri tem pa že spet bliskal z očmi. "Ali ne veste, je v trenutku spremenil naziv, da se mora vsakdo, tudi policaj ali orožnik, tudi zgledati pri gospodu vratarju, potem pri gospodu pisarju, potem šele pri gospodični tipikarici in potem šele, če smo mi vsi dovolili, potem šele sme videti gospoda ravnatelja?"

Ko sem se bil pri vratarju opravičil, da ga pač nisem hotel motiti v prijetnem razpoloženju pri dobri, debeli cigari, se je spet hudo zablikalo in do malega treščilo. To pot pa sem bil pripravljen tudi jaz. Ko me je gospod vratar počastil z besedo: "Smrkavee!" in ko sem mislil, da bo zaropotalo, se je prikazal angel rešenik v obliki gospoda pisarja. Privabil ga je bil krik: "Joj, ta pa je že poznal mojo ljubko suknjo in mene v nji."

"Kaj pa hočete spet tu?" me je nagovoril prijazni gospod pi-

MAJSKI GLAS JE IZŠEL S PESTRO VSEBINO

Kakšen bo mir? O tem razpravlja v letošnjem Majskem Glasu med drugim Anton Slabe. Antonija Ločnikar iz Detroita opisuje spomine na prvi maj v Kansasu. William Rus je priredil članek o resnih zavarovalniških lestvicah brataških podpornih organizacij.

"Is noč" je spis, ki ga je po Jan Valtinovi knjigi "Out of the Night" priredil Zvonko Novak.

"Plat svona" je satira iz Konfuzije, ki jo bodo z zanimanjem čitali tisti, ki se jih tiče, in oni, katerih se ne tiče. Napisal jo je Ivan Molek.

Angleški spisi v Majskem glasu so: Our Program: There Are Such Things! (Ivan Jonke); The Slovene Labor Center (Oscar B. Godina); Morning Hours in Coaltown (Joseph Drasler); Sometimes I Fall Into Dreams (Kaver Meško, translated by Alice Arbach); Blood Red—The Sky! (Alice Arbach).

Ostali del slovenske vsebine je: Nov red—kakšen in čigav? (Frank Zeitz); Dinkey rov (Anton Shular); Pri odprtem oknu (Anton Zeitz); Kapitalizem na berglah (Math Petrovich); Koliko je vredna spoved? (John Gorle); Na valovih življenja (Frank Cosen); Petnajstletnica kluba Naprej št. 11 JSZ (Joseph Snoy); Zasluge premogarjev v delavskem gibanju (Frank Zeitz); Sedanost in bodočnost (Ethel Kristan); Prosvetna matca, njene naloge in njeno delo (Charles Pogorelec); Matja opera (Frank S. Tauchar); Ne podcenjuj moči slabotnejšega (Ivan Vuk); Amerika sametuje Hitlerjevo vero; Pridobitve Sovjetske Unije v sedanji vojni; Program, ki nudi vsakemu varnemu delavcu dovolj priložnosti za aktivnost; Žrtve eksploziv v premogovnikih; Dobički korporacij in munda delavcev; Neznane besede, ki ostanejo resnične; Delitev sodanega kongresa po strankarski pripadnosti; 3118 let napram 290 letom miru; Kaj po vojni? Zbirka ljudskih pregovorov; Iskre; Osvobodilne Nemčije v sedanji vojni; Podatki o XII. sboru JSZ in Prosvetne matice; Dela klubov JSZ ne bi mogli nihče nadomestiti; Nekaj sodobnih misli (Anton Gardan); "Revolucija-a-a" (Louis Beniger).

To je v glavnem pregled vsebine, ki jo dobite v letošnjem Majskem glasu za malenkostno vsoto 25c.

Naročila sprejema

PROLETAREC

2301 SO. LAWDALE AVE. CHICAGO, ILL.